

FRI-16.203-1-ID-04

RESTORATION OF SEPIOLITE, CERAMIC AND WOODEN PIPES WITH TRADITIONAL OR INNOVATIVE SYNTHETIC MATERIALS SIMULATING TRADITIONAL ONES³²

Sen. Assist. Desislav Gechev Ivanov, PhD

Department of Industrial Design,
University of Ruse "Angel Kanchev"

Phone: 82 888 845

E-mail: d_gechev@abv.bg

Abstract: In the collecting activities of museums or private individuals, it is always necessary to restore and complete the missing or damaged details of the exhibits. This also applies to smoking pipe collections. It often happens that the materials used in the past are morally obsolete or out of use, which necessitates the use of their synthetic analogues. In order to make an adequate restoration, it is necessary to study, examine and analyze what the shapes of the pipes were. This is done on the basis of old photographs or works of art depicting people smoking pipes, as well as preserved authentic specimens.

Keywords: Smoking pipes, restorations, sepiolite

ВЪВЕДЕНИЕ

В колекционерската дейност на музеите или частните лица, винаги се налага възстановяване и доизграждане на липсващи или повредени детайли на експонатите. Често се случва материалите използвани в миналото да са морално остарели или отпаднали от употреба, което налага използването на техни синтетични аналози. За да се направи адекватната реставрация е необходимо да се проучат, обследват и анализират какви са били формите на лулите. Това става на базата на стари снимки, на съхранени автентични образци, както и на произведения на изкуството, изобразяващи пушещи лули хора (фиг. 1).

Фиг. 1.

³² Докладът е представен на Научната сесия на Секция „Промислен Дизайн“ на 25 Октомври 2024 г. с оригинално заглавие на български език: ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ НА СЕПИОЛИТНИ, КЕРАМИЧНИ И ДЪРВЕНИ МУНДЩУЦИ НА ЛУЛИ С ТРАДИЦИОННИ ИЛИ ИНОВАТИВНИ СИНТЕТИЧНИ МАТЕРИАЛИ, СИМУЛИРАЩИ ТРАДИЦИОННИТЕ.

ИЗЛОЖЕНИЕ

Обикновено, лулата е съставена най-общо от глава (огнище) с отвор в който се поставя тютюна и мундшук – части, които фигурират и представляват дори съвременната лула. В по-старите лули, освен тези два основни компонента, присъства и димоотвод, който е изработван най-често от дърво или различни видове рог.

Историята доказва, че по своя път към настоящето време, от лулата достига предимно само главата (фиг. 2), тъй като е изработена от по-устойчиви материали като: сепиолит (морска пяна), изпечена глина, порцелан и т.н.

Фиг. 2

Свързващите главата и мундшука части са първите, които се провалят в своята устойчивост, тъй като са изработени от дървесина, която бива нападана от различни вредители или поради своята хигроскопичност и свойство да поема и отделя влага се разрушава. Рогът също е обект на нападения от различни вредители и в крайна сметка липсвайки връзката между огнището и мундшука, последният, дори и понякога да е произведен от значително устойчиви материали като: кехлибар и различни камъни – изчезва.

Без всички свои компоненти лулата е предмет, нямащ възможност да изпълнява функциите си, а много често се налага. Имайки в наличност най-важната част от лулата – огнището би могла да бъде направена реставрация на нейните липсващи части.

Димоотводът може да бъде направен от букова дървесина, която със своите качества: твърдост, възможност за машинно и парно обработване е особено подходяща за целта. В края на димоотвода, докато все още е захванат за челюстите на струга е необходимо да се изработи втулка с по-малък диаметър от основния, на който да бъде поставен предварително разпробит корк, на който да се придаде конусовиден характер, за по-сигурно захващане към главата на лулата (фиг. 3).

Фиг. 3

Мундшукът, който в миналото се е изработвал най-често от кехлибар, поради дефицитността на този материал е възможно да се изработи от акрил, симулиращ кехлибар. Акрилното блокче трябва да се разкрои на подходящ размер чрез банциг, след което да му бъде предадено цилиндрично сечение на струг и да се разпробие димен канал в така обособеният цилиндър (фиг. 4).

Фиг. 4

В зависимост от търсения ефект и от предпочитанията, акрилът може да бъде заменен от полиацетал, вулканит и т.н. (фиг. 5)

Фиг. 5

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Методиката за реставрация и възстановка на музейните лули е начин, позволяващ връщането към функциониране на експоната без нарушаване и неговата автентичност.

Използването на съвременни материали в реставрацията на лули дава възможност за използването на предмета, обект на реставрация по предназначение или за по-голяма завършеност и изграждане на реална представа за формата и от зрителя.

REFERENCES

Ivanov, D., "Research and development of sophisticated and innovative technical, ergonomic and aesthetic solutions in the design of smoking pipes, leading to reduced health risks" RU-2016 (*Оригинално заглавие: Иванов, Д., "Изследване и разработване на усъвършенствани и иновативни технически, ергономични и естетически решения при дизайна на лула за тютюнопушене, водещи до понижаване рисковете за здравето". РУ-2016*)

Kolev, K., (2001). The Pipe, "Colins-5-2001" (*Оригинално заглавие: Колев, К., Лулата, ИК "Колинс-5" -2001*).

Liebaert, A., Maya, A., Preface de Sabatier, R., La grande histoire de la Pipe, "Flammarion", Paris 1993 ISBN: 2-08-261-848-2

БЛАГОДАРНОСТИ

Докладът отразява резултати от работата по проект № 2024-АИФ-04, финансиран от фонд „Научни изследвания“ на Русенския университет.